

Konferanse om skolevegringsatferd

Risikofaktorer, Kartlegging og tiltak

Arrangører: NevSom, Regionalt fagmiljø for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi Helse Vest, Regionalt fagmiljø for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi Helse Midt-Norge, Regionalt fagnettverk for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi helse Nord, Regional kompetansetjeneste for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi Helse Sør-Øst

INNHold

- Hva vet vi om skolevegringsatferd generelt, og for elever med ADHD, autismspekterforstyrrelser, Tourettes syndrom og narkolepsi?
- Kartlegging og tiltak sette fra PPT sitt perspektiv
- Kartlegging og tiltak sett fra spesialisthelsetjenesten perspektiv

HVORFOR ?

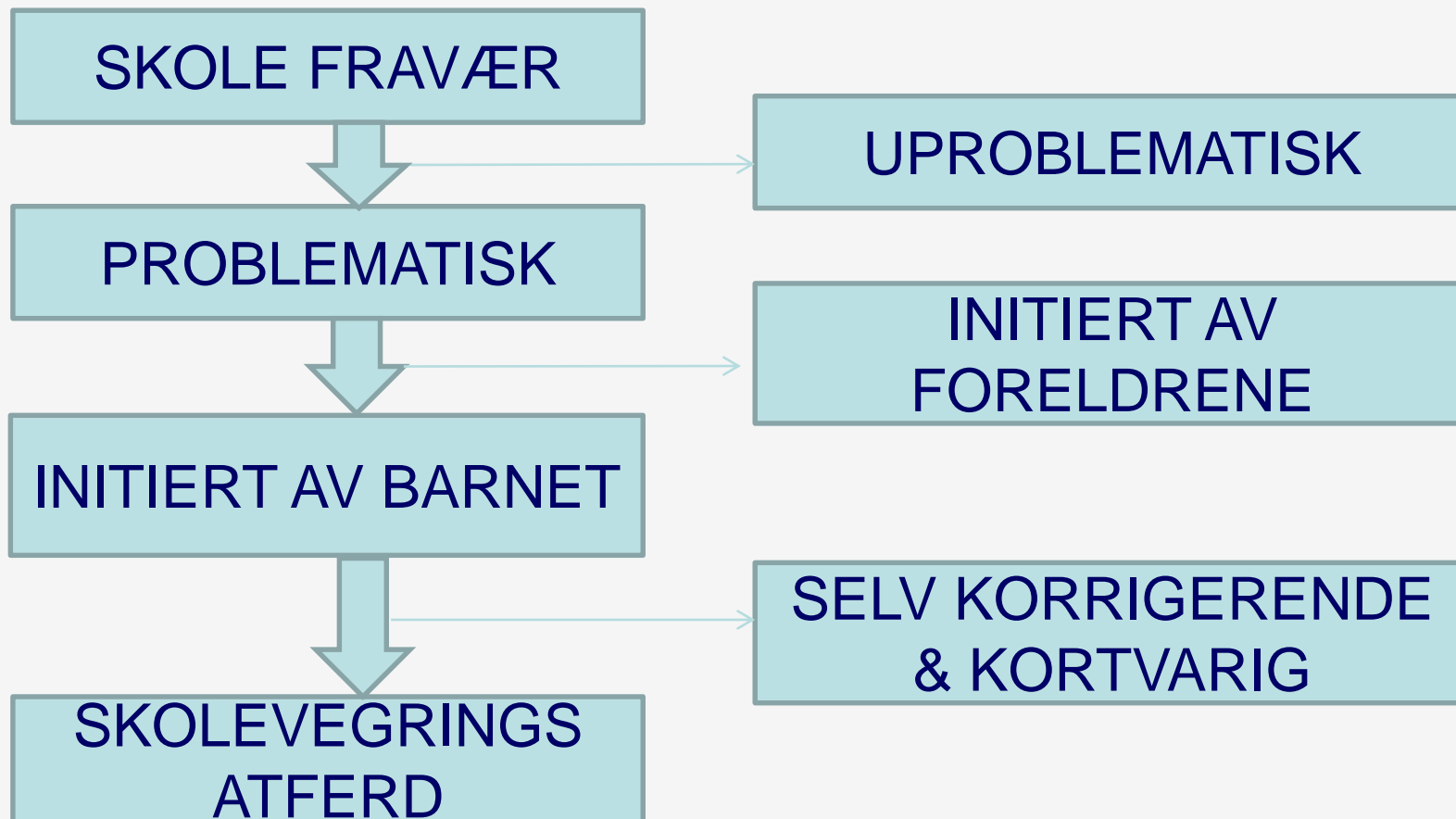
- Skolen er barn og unges viktigste arena for faglig og sosial utvikling
- Politisk betraktes utdanning som en av de viktigste faktorene for opprettholdelse av velferdsstaten
- Vedvarende høy forekomst av drop-out fra VGS
- Barn, unge, foreldre, lærere og helsepersonell opplever dette på kroppen
”Hva er det som skjer og hvordan kan vi hjelpe?”

BEGREPER

- Skolefobi, skoleskulk og skolevegring er noen av begrepene som anvendes. Det er flere forskere og klinikere som skiller mellom skolevegring og skoleskulk (King og Bernstein, 2001).
- “Skulkerne” viser liten motivasjon til skolegang og blir borte fra skolen uten foreldrenes kjennskap.
- “Skolevegernerne” ønsker å gå på skolen men mestrer det ikke, her kjenner foreldrene til fraværet.
- Skolevegringsatferd; inkluderer alle de nevnte formene for fravær (Kearney & Silverman, 1994).

SKOLEVEGRINGS ATFERD

(Kearney & Silvermann, 1994)

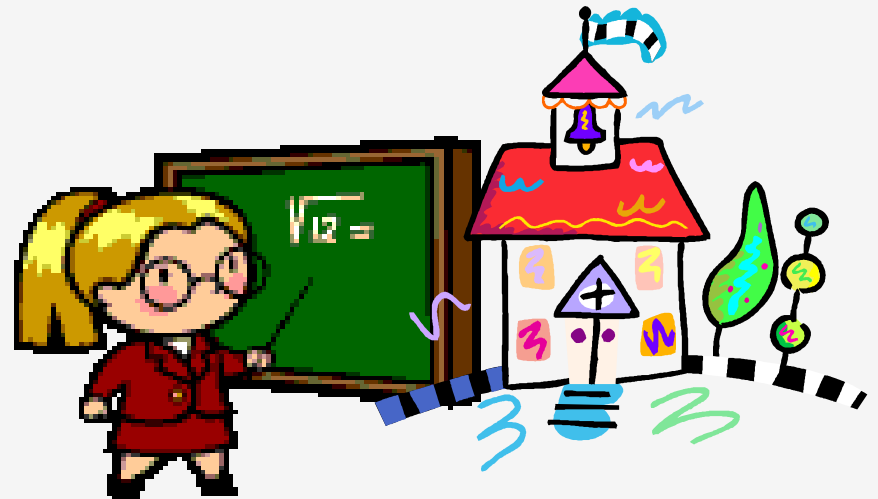
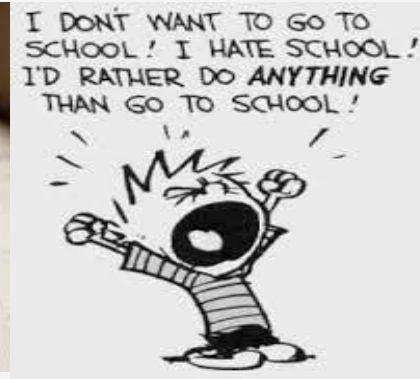

SKOLEVEGRINGS ATFERD

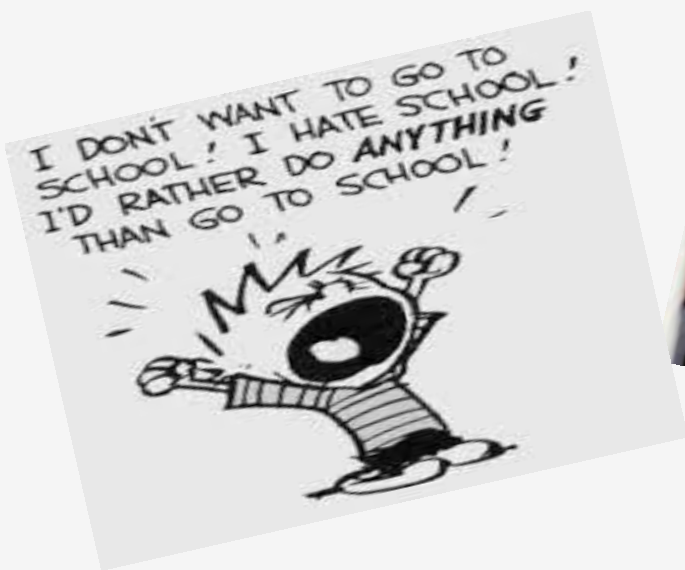
Definert som elevmotivert vegring eller fravær hele eller deler av skoledagen

1. borte fra skolen
2. møter opp, men forlater skolen i løpet av dagen
3. møter på skolen etter å ha vist alvorlig problematferd om morgenen
4. viser stort ubehag ved å gå på skolen og ber om å få slippe hele eller deler av dagen.

HISTORISKE PERSPEKTIVER

KARAKTERISTIKA VED ELEVEN

?

KARAKTERISTIKA VED FAMILIEN

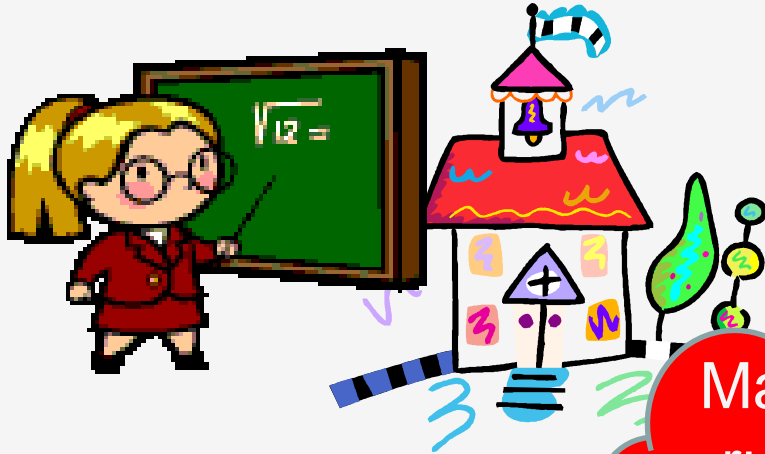
Sosio-
økonomisk
status

Arbeidsledig/
uføretrygdet

Psykiske
lidelser eller
sykdom hos
andre i familien

Foreldre
som er lite
involvert i
skole og
lekser

KARAKTERISTIKA VED SKOLEN

Relasjon
mellom
lærer og
elev

Manglende
rutiner for
føring av
fravær

Relasjoner
mellom
elevene,
mobbing/
utenforskap

Skole og
klasse
størrelse

Undervisnings
metoder/
organisering
av skoledagen

Høyt
lærerfravær

ANDRE FAKTORER

- Rus
- Bor på hybel
- Langvarig sykdom
- Ferier
- Skolebytte
- Flere risikofaktorer jo høyere risiko
- ADHD, Tourettes syndrom, autisme, narkolepsi ?

FOREKOMST

- Stor variasjon; estimert 5–28 % (Kearny, 2008).
- Havik (2014) 7.5 % (6 – 10 trinn)
- Ingul (2012) 10.5 % av elever i VGS
- Lite forskning spesifikt i fht elever med ADHD, Tourettes syndrom, autismspekterforstyrrelser og narkolepsi

ELEVER MED ADHD

«Det er på skolen jeg hater ADHD diagnosen min»

Hyppigste samtidige vansker; lærevansker, atferdsforstyrrelser, angstlidelser og depresjon

Hyppigste vansker i skoledagen;

- Konsentrasjon, oppmerksomhet, igangsetting og gjennomføring.
- Samspillsproblemer med jevnaldrene og voksne
- Signifikant høyere skolefravær enn jevnaldrene
- Nesten 3 ganger så stor sannsynlighet for drop out

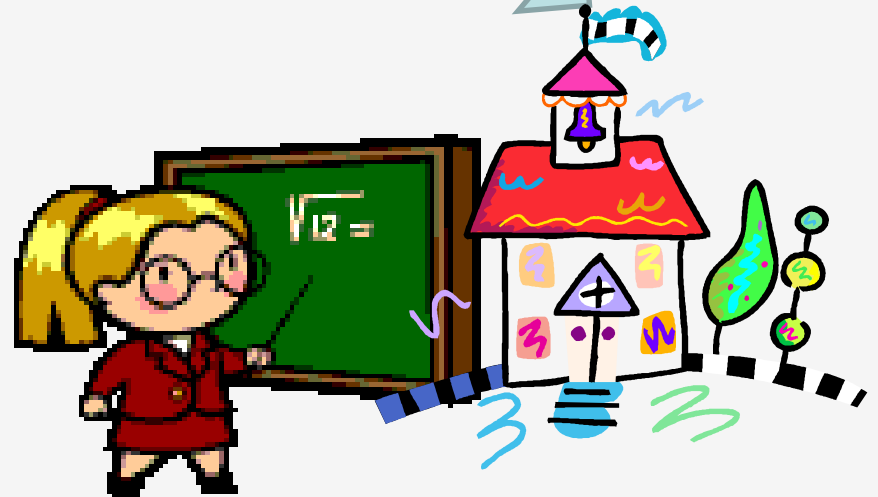
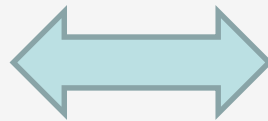
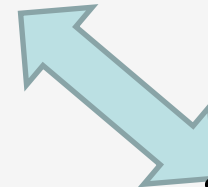
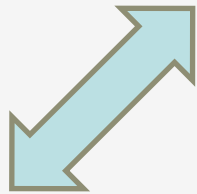
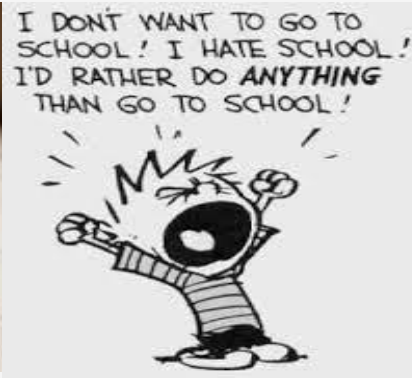
ELEVER MED TOURETTES SYNDROM

- Hyppigste samtidige tilstander er ADHD, angst og tvangslidelser, lærevansker
- Hyppigste vansker i skolehverdagen;
  - oppmerksomhet, konsentrasjon, gjennomføring på tid.
  - Sosiale relasjoner til jevnaldrende og lærere, mobbing, -utenforskap, manglende forståelse
  - Regulering av atferd og emosjonelle vansker
- Fravær; ca 1/3 noe, nesten 15% mye, 6.4% gikk ikke

ELEVER MED AUTISMESPEKTER FORSTYRRELSER

- Hyppigste samtidige lidelser er ADHD, angst og tvangslidelser, atferdsforstyrrelser.
- Over 50% viste skolevegringsatferd
- Vegring hyppigst på barnetrinn
- Fravær hyppigst på ungdomstrinn
- Karakteristika; manglende initiativ både sosialt og ifht å igangsette aktiviteter, planlegge og organisere skolearbeid og lekser, angst og depresjonssymptomer, somatiske symptomer.

SKOLEVEGRINGSATFERD,- ET KOMPLEKST FENOMEN

FOREBYGGENDE TILTAK

- KUNNSKAP OM DIAGNOSENE
- KOMPETANSE OM TIDLIGE TEGN
- SKOLE – HJEM DIALOG
- Godt psykososialt miljø
- Tilpasset undervisning

Observert skolevegringsatferd

Samordnet innsats